

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

212. An stante decreto Clem. VIII. de reform. regul. possint hodie superiores præbere licentiam subditis ex justa aliqua causa extra claustra permanere absque consensu Summi Pontificis? Et an post ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

bere, vt huic graui parentum necessitati succurrant
 facta regulari obedientia, & Prælatorum obedi-
 entia: quod si non possunt, tunc quidem petita, & non
 obtemperata licentia, licet poteri ut egredi, quamuis ad id
 non teneantur. Hoc si proposito ad dubium propositum
 negativè videtur respondendum, quia licentia dimit-
 tendi habitum, cum sit res gratissima, à solo Papa con-
 cedi potest, & est tam aliena quàm Religio, vt nec
 Episcopus habitum Religionis possit dimittere.

2. Non d. sinam tamen hic adnotate affirmatiuam
 sententiam docere nouissimè Fagundes in *Declarat.*
rom. 1. lib. 4. cap. 2. num. 28. vt i sic ait. Mihi videtur pos-
 se huiusmodi Religiosum habitum dimittere, si non
 aliter, nec alio modo iuuare parentes possit in gra-
 ui necessitate constitutos, nisi illo dimisso: si enim
 licitus est ei tunc egressus, cur non licebit e-
 i medium necessarium ad hunc finem: præsertim cum
 non habitus, sed virtus Religiosum efficiat: Nec est
 simile de exemplo Episcopi, quia nulla necessitas cogit
 Episcopum Religiosum ad mutandum habitum
 suæ Religionis, vt patet. Iam verò quod Prælati Reli-
 gionum, qui licentiam dare possunt Religiosis, vt
 ad tempus religionem egrediantur ad iuandos pa-
 rentes, possint etiam eam dare ad mutandum habi-
 tum, si sic possint illos iuuare, & aliter non possint id,
 vt dixi,clare supponit Nauarr. *Comment. 3. de Regul.*
lar. n. 49. ait enim ibi prædictam licentiam non esse
 concedendam ab ordinario Prælate Religiosorum, nisi
 si quando habitu retento parentes suos commode iu-
 uare non possunt: ergo ex *en. n. Nauari*, quando
 aliter eos iuuare non possunt, potest ei prop. à Præ-
 latus licentiam ad mutandum habitum dare.

Sup hoc in
 fra in R. f.
 212. lege de
 strinam §.
 signat in i
 fine.
 Et pro Epil-
 copo con-
 tis in iu. pe-
 nite §. 1. au-
 tis Ref. fu-
 in Ref. 27.
 vlt. ad me-
 dium, à v. r. f.
 Si Religio-
 sus, & lege-
 et à doctrinā
 alterius Ref.
 & §. eius not.

qui propter delicta sua condemnatus fuit ad vitium,
 & ab his postea restitutus, vt possit Hereticum re-
 gula iter vnam auerere, vel in aliquo Hospitali, vel
 Ecclesia, restituta per eum obedientia Ordinario loci,
 seu Generali ipsi: Ex p. 1. c. 11. & Misc. 1. Ref. 30.

§. 1. Negatiuam sententiam docet Pellizzarius in
Man. Regul. tom. 2. tract. 5. cap. 3. §. 1. c. 2. n. 174.
 vbi sic ait: Quæres, an Prælati Regulares dispen-
 sare possint cum Religiosis subditis, vt, velle religio-
 sa retenta, maneant extra claustra ad subueniendam
 necessitatem parentum? Respondet, de iure communi
 ante quo possit; siue necessitas sit extrema (in quo
 casu etiam teneantur) siue solum sit grauis (in quo
 casu possent, sed non teneantur): non item de iure
 nouo cum Clemens VIII. in Decretis de Reformat.
 Regularium dicat: Ineatur ratio, quia, si blatis licen-
 tiis, ac facultatibus hæctenus quibus semper con-
 cessis, degentes extra conuentus claustra, ad ea
 quam primum reuocentur, nec de cætero, ad ea
 grauius causa, à Sede Apostolica approbanda, hui-
 usmodi facultates concedi possint. Quod Decretum
 innouat etiam Urbanus VIII. Huicque Pellizzarius
 & ante illum Pater Lezana *in hunc a. m. 1. c. 16. n. 23.*
 hæc asserit: potest Religiosus ex legitima
 facili et viuere extra monasterium, retento habitu.
 Ratio est, quia nec hoc est intrinsecè malum, nec de-
 rogat votis profecticis; cum etiam ibi possit obser-
 uari Obedientia, Paupertas, & Castitas. *Suar. tom. 4. de Rel. g. tract. 8. lib. 3. cap. 7.* Quamuis autem iure com-
 muni possent Prælati Religionum hanc licentiam
 concedere, quia hoc spectat ad iurisdictionem, quam
 habent super subditos, Nauarrus *Comm. de Regul.*
num. 1. c. 40 & Comm. 4. num. 14. tamen iure nouo
 Clement. VIII. in Decretis pro reformatione Regula-
 rium m., approbatis, & innouatis à S. Congregatione,
 iussu S. D. N. Urbani habetur quod in posterum hui-
 usmodi licentia non concedatur, nisi ex grauius
 causa à Sede Apostolica. Et ideo *n. 2. subdit.* Quamuis
 etiam ob necessitatem parentum possit Religiosus,
 habitu retento manere extra Monasterium ex vi iuris
 communis. D. Thom. 2. 2. q. 10. c. 1. *Nauarrus l. 8. c. 3.*
Consil. de Regul. consil. 54. 55. & alibi: tamen propter
 ius nouum additum Clem. VIII. & Urbani VIII.
 non potest hoc fieri; nisi de licentia Sedis Apostoli-
 cæ, talem causam approbantis. Hinc emanat Edit-
 ctum à Paulo V. anno Domini 1617. die 23. Decem-
 bris, intimatum P. Fr. Io. Pinæ de Cellis, Ordinis
 Minimorum sancti Francisci de Paula tum temporis
 Zelofo à R. D. Vulpiano Archiepiscopo, & Congr.
 Regul. Secretario, tenoris sequentis. Admodum Re-
 uerendo in Christo Patri Procuratori Generalis Ordi-
 nis Minimorum Sanctissimus ordinavit mihi, vt no-
 tum facerem P. Vestra, quod prouideat, ne impo-
 sterum sub quocumque prætextu detur licentia huius
 Religiosis, extra Monasteria, vel Domus, Conuentus,
 vel Collegia suæ Religionis permanendi; & si
 forte fortuna nunc aliquis extra reperitur absque li-
 centia huiusmodi sanctæ Sedis, ad Claustra reuocetur.
 Per quod Decretum, ait Peyrinus *de Relig. Subdi-
 to, tom. 1. qua. 1. c. 23.* videtur si blata potestas Superi-
 oribus facultates extra Conuentum degendi, ob præ-
 dictas causas, concedendi in perpetuum, vel ad lon-
 gum tempus; non autem ad breue. Vnde caute sunt
 legenda ea, quæ nouissimè docet eruditissimus Gies-
 selinus *de Claustra. disquisit. 2. cap. 2. §. 3. n. 38. cum sequ.*
 nam vera iure, stando in iure communi; scilicet autem
 nunc est de iure nouo dictorum Decretorum: & ideo
 etiam moderanda veniunt ea, quæ ego dixi in *part. 6.*
tract. 7. vlt. §. 1.

RESOL. CCXI.

An Prælati possint dare licentiam subdito manendi extra
 claustra ad subueniendum parentibus non solum
 in extrema, & essitate constitutis: & quomodo?
 Et quid est faciendum, si Prælati neget licentiam subdi-
 to, vt extra claustra subueniat parentibus graui er-
 tantum indigentibus, an possit subditus de bonis sibi in
 usum concessis parentibus subuenire, vel debet ad illa
 donanda procurare licentiam Ex p. 3. tr. 2. Ref. 90.

Sup hoc lege
 doctrinam
 Ref. seq.

§. 1. AD hoc quæstum affirmatiuè respondet
 Laurentius Portel in *dub. Reg. ver. s. a. centum*
fratres n. 2. vbi sic ait. Etiam si necessitas non sit extre-
 ma, sed solum grauis, potest Prælati dare licentiam,
 vt Religiosus cum habitu maneat extra claustra ad sub-
 ueniendum patri, vel matri, Ita ille, qui citat Nauar-
 rum *lib. 3. consil. de Regul. consil. 54.*

2. Sed si Prælati neget licentiam subdito, vt ex-
 tra claustra subueniat parentibus graui tantum in-
 digentibus, putat Portel non posse subditum de bonis
 sibi in usum concessis parentibus subuenire; debet
 ergo ad illa donanda procurare licentiam, & Prælati
 rectè faciet illam concedens, intra terminos suæ regu-
 laræ.

RESOL. CCXII.

An stante Decreto Clem. VIII. de reformat. Regular.
 possint hodie Superiores præbere licentiam subditis ex
 iusta aliqua causa extra claustra permanendi absque
 consensu Summi Pontificis?

Et an post Decretum Clem. VIII. & Urbani VIII. si
 Prælati faceret alicui potestatem foris degendi possit
 hic iura conscientia remanere?

Et an ante prædicta Decreta asseretur posse Generalem
 facere facultatem fratri alicui inquisito, & insolenti,

2. Sed quærit Peyrinus, vbi supra, an post talia
 Decreta, si Prælati faceret alicui potestatem foris
 degendi

degeni: possit hic tuta conscientia remanere? Et respondet: quod peccaret quidem Prælati, & esset arbitrio sui Superioris puniendus; (vbi enim lex non apponit penam contra facientibus, videtur iudici arbitraria; vt dicitur in cap. Nihil de Elect.) quia contrafecit statuto Papæ: sed subditus potest tuta conscientia permanere; tum quia hic valet illa regula: Multa fieri prohibentur, quatenus facta tenent, nam Decretum non annullat licentias contra ipsum datas. Vnde videtur solum velle Superioribus timorem incutere, ne sint nimis faciles in talibus licentiis concedendis; tum quia lex de nouo statuta à Principe non derogat priuilegiis positis, & inferis in corpore iuris communis, etiam positis quibuscumque circumstantiis, & causulis generalibus; nisi faciat de illis specialem mentionem, vt ait Bartolus, citatus à Miranda tom. 1. Manualis Pral. quest. 45. art. 6. & glossa in leg. 2. Legati. ff. de re iudicata. & probat Bonacina multos allegans, de Censur. disp. 2. q. 6. punct. 2. n. 1. Sed posse Prælatos concedere tales licentias priuilegium esse inferum in corpore iuris communis, vt patet ex c. Pastoralis 2. q. 7. c. Placuit. 1. c. 2. c. Monachi 1. c. 2. 1. 6. q. 1. Ergo, &c. Hæc Peyrinus. Sed tu cogita.

Nota hic obiter, quod ante dicta Decreta Pontificia asserbat Rodriguez in Q. Q. Regul. tom. 3. q. 5. 3. art. 5. posse Generalem facere facultatem Fratri alicui in quieto, & insolenti, qui propter suam delicta condemnatus fuit ad tirenes, & ab his postea restitutus, vt possit Eremiticam regulariter vitam ducere, vel in aliquo Hospitali vel Ecclesia, præstita per eum obedientia Ordinario loci, seu Generali ipsi. Ita etiam consilium Nauar. lib. 3. cons. de Reg. cons. 7. 4. Et ratio est, quia cum iste talis sit naturaliter inquietus, & insolens si aliqui Fratrum ei improperauerint sua delicta, non de facili eos si stinebit, & erit nouissimus error prior, & hanc etiam sententiam docuerat etiam Peyrinus loco citato. Sed circa illam, etiam stando in iure communi secluso Decreto Clem. VIII. Ego maximam habere difficultatem: vnde relect. doctus Pater Gibalinus vbi supra de Clausura, disp. 2. cap. 4. §. 1. 4. cons. 2. n. 7. 3. non audeat hanc sententiam Peyrini, Nauar. & Rodriguez penitus approbare, sed aliorum sensum exposcit.

RESOL. CCXIII.

An in aliquo casu possint Superiores Regularium vti scientia habita in confessione, non obstante Decreto Clem. VIII. & an dictum Decretum obliget sub mortalibus? Ex p. 4. tr. 4. & Misc. Ref. 202.

§. 1. Affirmatiuè respondet Guillelmus Mercerus de Sacrament. in 3. p. D. Thomæ quest. 1. art. 5. dubit. 2. concl. 2. vbi sic ait: Clem. VIII. in decreto de casibus reservatis, edito pro religiosis, sic habet: Tam Superiores pro tempore existentes, quam Confessarii, qui postea ad superioritatis gradum fuerint promoti, caveant ne ea noticia, quam de aliorum peccatis in confessione habuerint, ad externam gubernationem vtantur.

2. Notandum tamen est, hanc prohibitionem esse iuris humani, propullare autem periculum à Republica, vel à proximo absque nostro incommodo, & violatione secreti, esse iuris diuini & ideo posse fieri, vt quis teneatur hac scientia vti ad malum auerterendum, præsertim cum sit sententia probabilis, quæ habet id posse fieri, & nullum ius humanum possit impedire, ne quis in necessitate vtatur sententia probabilis. Nec putandum est Pontificis constitutionem agere de huiusmodi casibus extraordinariis, qui in domibus Religiosis rarissimi inueniuntur. Ita Tom. VII.

Mercerus; sed an probabiliter, tibi iudicandum relinquo.

3. Notandum est etiam hic obiter, in supradicto decreto latum esse præceptum eum verbis imperatiuis, quæ non obligare sub mortali docuit Caiet in 2. 2. quest. 166. art. 9. Rodriq. in addit. ad Bullam Cruciatæ. §. 9. n. 77. & alij. Sed hæc opinio mihi non placet, & ideo puto cum Castro Palao rom. 1. tr. 3. disp. 1. punct. 9. num. 3. supradicta verba decreti obligare sub præcepto peccati mortalis.

Sup. hæc in tom. 4. tr. 4. Ref. 1. §. Sed difficultas: ad medium à Verf. In quibus.

RESOL. CCXIV.

An post Decretum Clem. VIII. detur casus, in quo Superiores Regularium possint vti noticia habita in confessione subditorum?

Et an si confessarius scit ex noticia habita in confessione, quod quadam mulier Nobilis quando vocat Confessarios in domum suam ad confitendum sapum illos sollicitat; queritur an ab ipsa vocatus possit se excusare propter periculum labendi in peccatum licet nullam habeat idoneam excusationem? Ex p. 1. tr. 5. & Misc. Ref. 15.

§. 1. Affirmatiuè respondet Lessius in 3. part. D. Thom. q. 11. de sigillo confessionis art. 1. dub. 2. n. 6. à me alibi adductus: cui nunc addo Guillelmum Mercerum in Supplement. 3. part. q. 1. art. 5. n. 2. vbi sic ait: Superiorem qui confessionem subditi audiuit, non posse ex vi illius, ita ipsum gubernare, verb. gr. auferendo illi officium quo fungitur, vt alij possint suspicari eius peccatum in genere, vel in specie. Ratio est, quia & sic esset indirecta reuelatio. Addunt Richardus, & Angelus idem fore illicitum, etiam si solus pœnitens intelligat se priuari ministerio ratione si a confessionis, quia si non licet pœnitentem à confessione peracta verbis corripere: ergo nec factis. Et non est dubium quin ita plerumque expediat in praxi. Idem Clemens VIII. in Decreto de casibus reservatis edito pro Religiosis sic habet: Tam Superiores pro tempore existentes, quam Confessarii, qui postea ad superioritatis gradum fuerint promoti, caveant ne ea noticia quam de aliorum peccatis in confessione habuerint, ad externam gubernationem vtantur.

Sup. hoc in Ref. præterita & in aliis eius primæ not.

2. Notandum tamen est, hanc prohibitionem esse iuris humani, propullare autem periculum à Republica, vel à proximo absque nostro incommodo, & violatione secreti, esse iuris diuini, & ideo posse fieri, vt quis teneatur hac scientia vti ad malum auerterendum, præsertim cum sit sententia probabilis, quæ habet id posse fieri, & nullum ius humanum possit impedire, ne quis in necessitate vtatur sententia probabilis. Nec putandum est Pontificis constitutionem agere de huiusmodi casibus extraordinariis, qui in domibus Religiosis rarissimi inueniuntur. Ita Tom. VII.

3. Sed circa præsentem casum, & doctrinam habeo maximam difficultatem; nam vt optime obseruat Dicastillus de Sacrament. tom. 2. tract. 8. disp. 1. 2. dub. 7. numer. 14. Decretum Clementis VIII. manifestè